

Vigastuste välispõhjuste registreerimine

Merike Rätsep
04. – 08. detsember 2006

võrdsed võimalused inimväärseks eluks

Sisukord

- ▶ Vigastuste esinemine
- ▶ Vigastuste välispõhjused “Tervishoiuasutuse” aruandes
  - ▶ 2007.a muutused välispõhjuste tabelites
  - ▶ RHK-10 klassifikaatori kasutamine

Vigastuste esinemine

- ▶ **Surmapõhjustest 3.-4.kohal**
(tööealistel meestel ja lastel ligi kolmandik juhtudest)
- ▶ **Püsivast töövõimetuselt ja puudest** (2004.a määratud esmane ja korduv puue) 6%, tööealistel meestel 13%
- ▶ **Haiglaravi juhtudest 6%**
- ▶ **Tervishoiustatistika aruandluse** alusel on hingamisteede haiguste järel teine sagedasem **esmasdiagnoosiga** pöördumispõhjus (naistel viies)
- ▶ **Eesti Täiskasvanud elanike tervisekäitumise 2004.a küsitlusuuringu** alusel esines vigastusi antud aastal üle pooltel vastanud meestest ja kolmandikul naistest

Vigastuse välispõhjus

- ▶ Täpsustab kuidas, kus, mis tegevusel vigastus tekkis
- ▶ Annab olulist informatsiooni vigastuste ennetuseks

Vigastuse registreerimine RHK-10 alusel

- ▶ Vigastused, mürgistused ja teatavad muud välispõhjuste toime tagajärjed **S00-T98** XIX ptk
- ▶ Haigestumise ja surma välispõhjused **V01-Y98** XX ptk

S72.2

W01.4.1

<http://213.184.49.171/rhk/index.asp>

Välispõhjuse registreerimine RHK-10 alusel

- ▶ koodi 3 esimest kohta – vigastusmehhanism
- ▶ 4. koht – sündmuskoht
  - ▶ Kasutatakse vigastusmehhanismide W00-Y34 (va hooletusse jätmise ja halva kohtlemise) korral
- ▶ 5. koht – tegevus vigastushetkel
  - ▶ Kasutatakse vigastusmehhanismide V01-Y34 korral

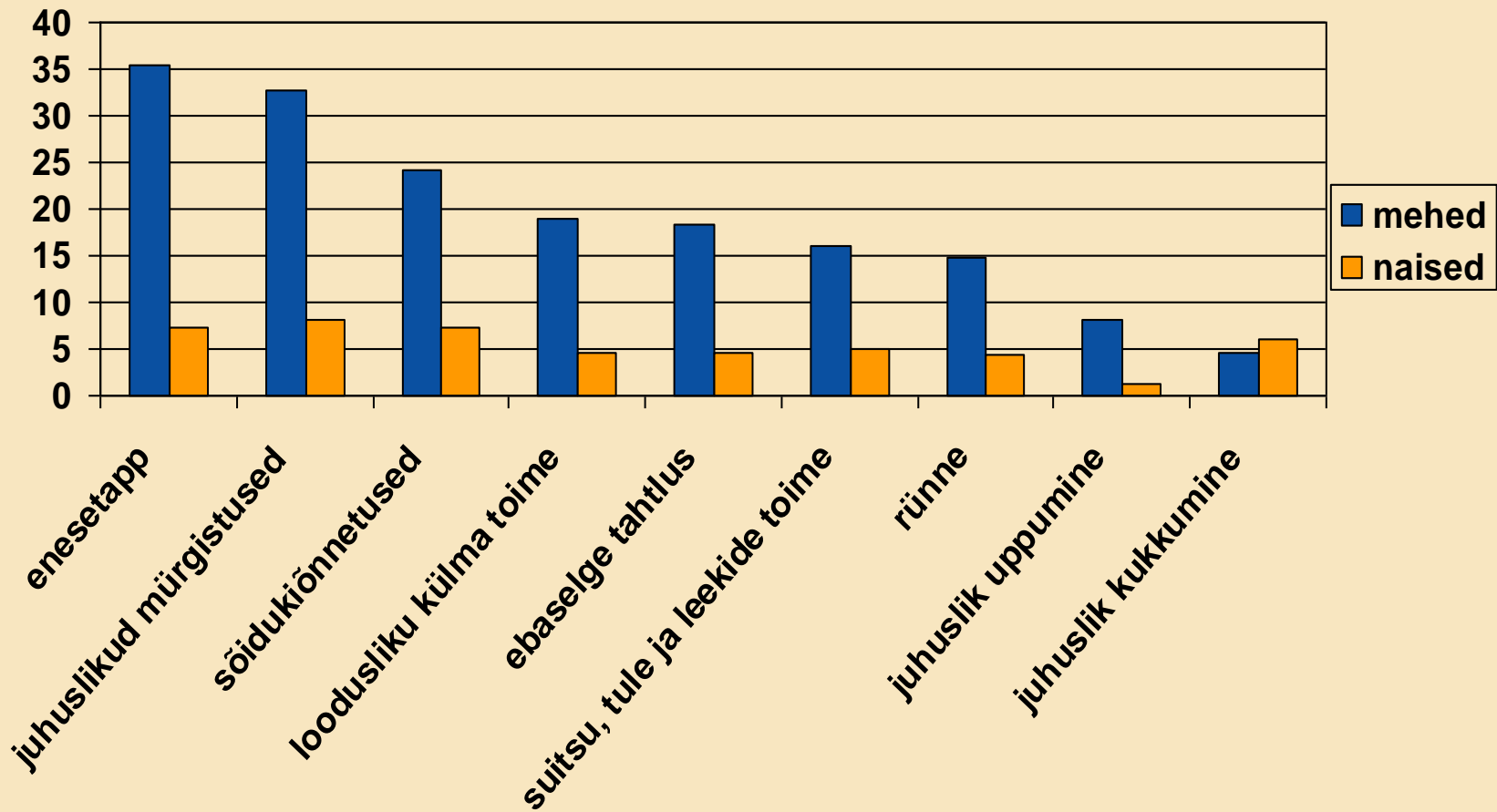

“Tervishoiuasutuse” aruanne

- ▶ 5.1 ja 5.2 tabelis vigastused S00 – T98, esmased ja kõik juhud
- ▶ 5.3 ja 5.4 tabelis koodide S00 – T75 alusel registreeritud esmaste vigastuste välispõhjused vigastusmehhanismi (V01-Y34) ja tegevuse alusel, lisatunnus alkoholijoobes viibimine
- ▶ haigestumise ja vigastuste välispõhjuste tabelite vahelised seosed: 2585, 2596, 2845, 2846 [AVeeb:](#)

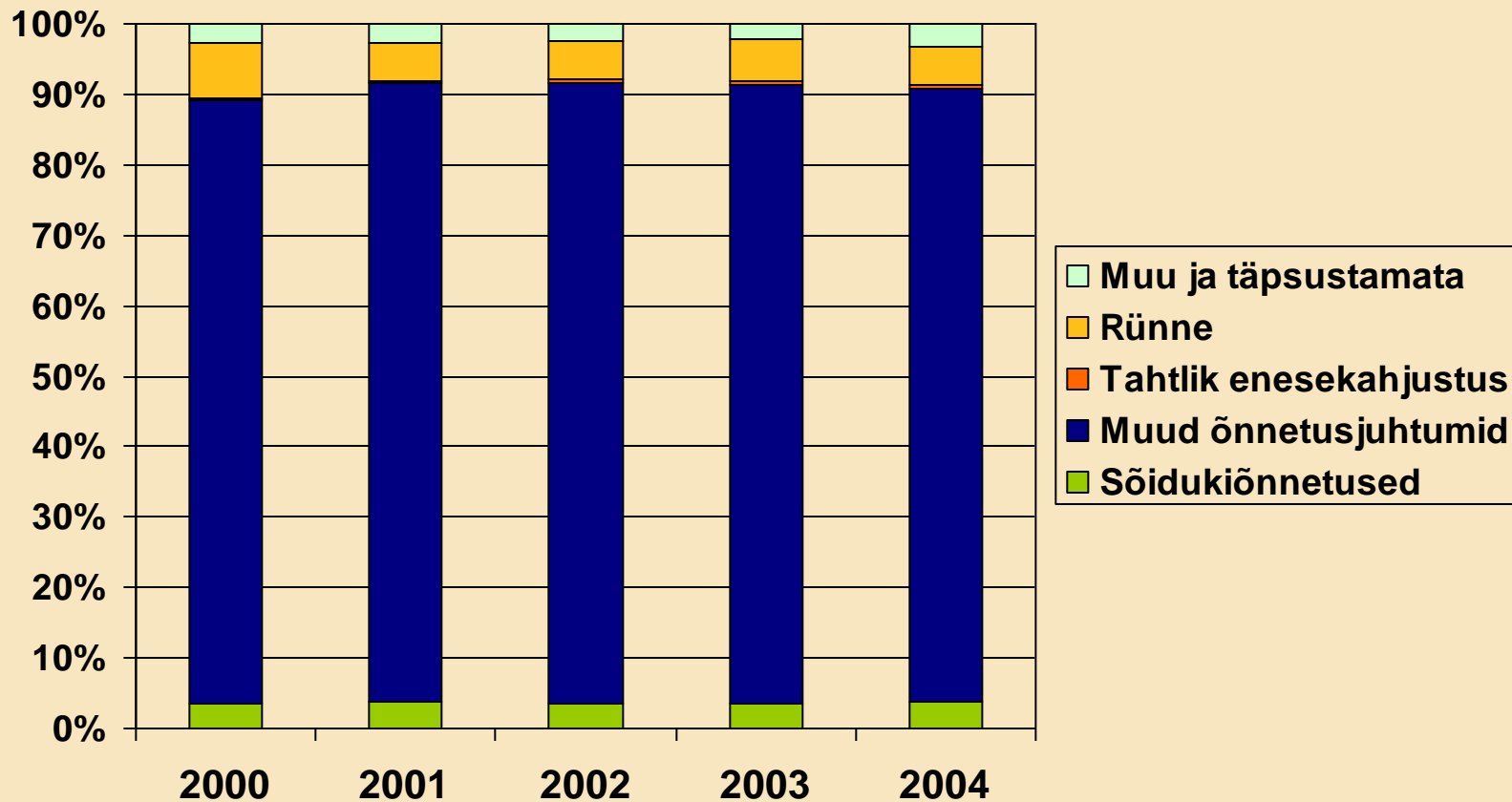
Välispõhjustest tingitud surmad 100 000 elaniku kohta, 2005

Välispõhjused “Tervishoiuasutuse” aruandes

Vigastuste välispõhjused 2007.a aruandes

- ▶ On vigastusmehhanism rohkem lahti kirjutatud praeguses tabelis on õnnetusjuhtumitest eraldi välja toodud “sõidukiõnnetused”, ülejäänud on “muude õnnetusjuhtumite” all
- ▶ On muudetud tegevuste sõnastust
- ▶ Laste tabelid on eraldi, seega 2 tabeli asemel on 4 (mehed kokku, naised kokku, poisid, tüdrukud)

Vigastusmehhanism 1

- ▶ **Juhuvigastuse välispõhjus V01- X59**
  - ▶ sõidukiõnnetus V01-V99
  - ▶ kukkumine W00-W19
  - ▶ mehhaanilise jõu toime W20-W64
  - ▶ uppumine W65-W74
  - ▶ suitsu, tule ja leekide toime X00-X09
  - ▶ tuliste ainete ja esemete toime X10-X19
  - ▶ loodusjõudude toime X30-X39
  - ▶ juhuslik mürgistus X40-X49
  - ▶ muu W75-W99, X20-X29, X50-X59

Vigastusmehhanism 2

- ▶ **Tahtlik enesekahjustus X60-X84**
- ▶ **Rünne X85-Y09**
- ▶ **Ebaseelge tahtlus Y10-Y34**
- ▶ Ei ole tabelis
- ▶ seaduslik sekkumine ja sõjategevus Y35-Y36
- ▶ meditsiiniabi tüsistused Y40-Y84

Juhuvigastus – sõidukiõnnetus V01-V99

- ▶ **Vähemalt üks osapool liigub sõidukiga- konstrueeritud esmajoones inimese või kauba ühest kohast teise toimetamiseks (ka loomveokid)**
- ▶ Jalakäija – ka sõiduki mootorit korrastades või ratast vahetades, kelgu, ratastooli, rulluiskudega, tõukerattaga, laste jalgrattaga liikudes

Kaasa arvatud

- ▶ Kukkumine, ümberminek, liikumatu objektiga kokkupõrge, tulekahju, plahvatus, mürgistus aurudest

Välja arvatud

- ▶ Rünne mootorsõiduki purustamisega (Y03)
- ▶ Tahtlik enesekahjustus (X82-X83)
- ▶ Loodusõnnetusest põhjustatud sõidukiõnnetus (X34-X38)
- ▶ Ebaseelge tahtlus (Y32-Y33)

Juhuvigastus – kukkumine W00-W19

Kaasa arvatud

- ▶ ratastooli, uiskude, suuskadega seotud kukkumine
- ▶ teise isikuga juhuslikust kokkupõrkest kukkumine
- ▶ vettehüppel saadud löögist

Välja arvatud

- ▶ rünne (Y01-Y02)
- ▶ tahtlik enesekahjustus (X80-X81)
- ▶ kukkumine loomalt (V80), põlevas(se) hoones(se) (X00), tulle (X00-X04, X08-X09), sõidukilt(sse) (V01-V99), (töötavasse) masinasse (W28-W31), vette uppumisel (W65-W74), hoone kokkuvarisemisel (W20), rahvatunglemises (W52)

Juhuvigastus- mehhaaniline toime W20–W65

Kaasa arvatud

- ▶ visatud, kukkuv ese, vöörikeha
- ▶ tulirelva lask, plahvatus
- ▶ masinad
- ▶ mittemürgine loom,- putukas, - taim, inimene
- ▶ müra, vibratsiooni toime
- ▶ varingu alla ilma lämbuseta mattumine

Välja arvatud

- ▶ rünne (X85-Y09)
- ▶ tahtlik enesekahjustus (X60-X84)
- ▶ sõidukiõnnetus (V01-V99), loodusõnnetus (X34-X39)
- ▶ põleva hoone kokkuvarisemine (X00)
- ▶ mürgine loom, taim, putukas (X20-X29)
- ▶ hingamisteede sulgust põhjustav vöörikeha (W78-W80)

Juhuvigastus –uppumine W65-W74

Kaasa arvatud

- ▶ vannis, basseinis, avaveekogus

Välja arvatud

- ▶ loodusõnnetus (X34-X39)
- ▶ sõidukiõnnetus (V01-V99)
- ▶ vette hüppamisel/kukkumisel löögist tekkinud vigastus (W16)
- ▶ sukeldumine ebapiisava õhuvarustusega (W81)
- ▶ õhurõhu toime sukeldumisel (W94)

Juhuvigastus – suitsu, tule ja leekide toime X00-X09

Kaasa arvatud

- ▶ põlevas hoones kukkumine, väljahüppamine, hoop kukkuva esemega, hoone kokkuvarisemine
- ▶ välgust tekkinud tulekahju

Välja arvatud

- ▶ sõidukiõnnetus (V01-V99)
- ▶ plahvatuses tekkinud tulekahju (W35-W40)
- ▶ süütamine (X97)

Juhuvigastus – tuliste esemete ja ainete toime X10-X19

Kaasa arvatud

- ▶ Vesi, muud vedelikud, toit, õhk ja gaasid, tulised küttekehad, masinad

Välja arvatud

- ▶ kokkupuude tule ja leekidega (X00-X09)
- ▶ looduslik kuumus (X30)
- ▶ ülemäärane tehiskuumus (W92)

Juhuvigastus - loodusjõudude toime X30-X39

Kaasa arvatud

- ▶ päikesevalgus, maavärin, uputus, looduslik radiatsioon
- ▶ välgu toime

Välja arvatud

- ▶ tehiskuumus/külm (W92, W93)
- ▶ välgust põhjustatud tulekahju (X00-X09), välgust tabatud puu kukkumisest tingitud vigastus (W20)

Juhuvigastus – juhuslik mürgistus X40-X49

Kaasa arvatud

- ▶ juhuslik ravimi üledoseerimine

Välja arvatud

- ▶ enesekahjustus (X60-X69)
- ▶ rünne (X85-X90)
- ▶ õiges doosis õigesti manustatud ravim (Y40-Y59)
- ▶ Alkoholimürgistuse puhul kindlasti täita alkoholijoobes olek (rida 11)

Muud juhuvigastused – W75-W84, W85-W99, X20-X29, X50-X59

- ▶ muu juhuslik hingamisohustus
- ▶ elektrivool, kiirgus, tehiskülm,-kuumus ja õhurõhk
- ▶ mürgised loomad ja taimed
- ▶ ülepingutus, toidu-, veepuudus

Välja arvatud

- ▶ lämbuseta varingu alla mattumine (W20), varing loodusõnnetuse korral (X34-X39)
- ▶ looduslik kuumus,-külm (X30-X31), päikesevalgus (X32), välk (X33)
- ▶ mürgise taime allaneelamine (X49)

Tegevuse kood

▶ **Sportlik tegevus 0**

kaasa arvatud vaba aja sportlik tegevus

▶ **Puhke- ja vaba aja tegevus 1**

Hobidega tegelemine, kinos, teatris, peol käimine

▶ **Töötamine tasu eest, teenistus 2**

kaasa arvatud töölt tulek/minek

▶ **Tasustamata töö 3**

Hoolitsemine laste ja sugulaste eest, majapidamistööd, õppetöö, aiatööd, kodused remonditööd

▶ **Eluks vajalik tegevus 4**

Isiklik hügieen, magamine, söömine

▶ **Muu täpsustatud tegevus 8**

▶ **Täpsustamata tegevus 9**

Täna tähelepanu eest

kontakt: merike.ratsep@sm.ee